

Opracował: Robert Bogucki

Demokratyczny charakter Państwa ubiegającego się o akcesję do UE.

Celem tego opracowania jest ukazanie z punktu widzenia Republiki Malty opinii na temat demokratycznego charakteru Państw ubiegających się o akcesję. Analizie będzie podlegała możliwość akcesji Turcji, Chorwacji i Ukrainy do UE.

Turcja^{1 2}

Turcja może odegrać kluczową rolę w handlu i europejskiej polityce gospodarczej. Istnieje kilka kryteriów, które Turcja musi spełnić aby przystąpienie do UE było możliwe. Po pierwsze, Turcja powinna w pełni rozwinąć "stabilne instytucje gwarantujące demokrację" wedle Kryteriów kopenhaskich. Turcja w coraz większym stopniu spełnia kryteria polityczne i poczyniła dalsze postępy w ciągu ostatniego roku, szczególnie w zakresie reformy wymiaru sprawiedliwości, stosunków cywilno-wojskowych oraz praw kulturalnych. Zadowolające jest to, że prawa do decydowania o sprawach państwa pozbawiono Narodową Radę Bezpieczeństwa, w której zasiadają wojskowi. Wcześniej wojsko ingerowało w dziesiątki kwestii, od polityki obronnej i zagranicznej po edukację.

Optymizmem napawa likwidacja specjalnych sądów, w których sądzeni byli więźniowie polityczni. Przestrzeganie praw człowieka w Turcji stale się poprawia, ale nie osiągnęło jeszcze zadowolającego poziomu w kilka kluczowych punktach. Zdaniem Malty znacząca poprawa w kwestii praw człowieka nastąpi do czasu akcesji do UE. Turcja musi pozwolić na równe współlistnienie różnych partii politycznych. Istotna jest także sprawa równej reprezentacji kobiet i mężczyzn. Wprowadzono przepisy dotyczące swobody wypowiedzi oraz prawa do zgromadzeń.

¹ Republic of Malta's Position on EU Enlargement, February 14, 2009, Presented by: Lydia Van Vleet
<http://jsis.washington.edu/euc//file/Malta%20Position%20Paper%20Enlargement.pdf>

² <http://www.foreign.gov.mt/default.aspx?MDIS=21&NWID=853>

Dodatkowo Malta zachęca turecki rząd do zapewnienia wolności prasy, poprzez zmniejszenie nacisków na media. Jeśli chodzi o te ostatnie, otwarcie publicznego kanału telewizyjnego nadawanego przez 24 godzinny na dobę w języku kurdyjskim na terenie całego kraju byłoby bardzo pozytywnym krokiem naprzód. Ponadto, rząd turecki rozpoczął proces szerokich konsultacji z partiami politycznymi i społeczeństwem obywatelskim w celu kompleksowego rozwiązania kwestii kurdyjskiej.

Turecki konflikt z krajem członkowskim UE Grecją musi zostać rozwiązany poprzez usunięcie armii tureckiej z północnej części Cypru i rozpoczęcie dyskusji z udziałem obu stron w celu zjednoczenia wyspy i uniknięcia konfliktów.

Chociaż Malta dostrzega wiele wyzwań dla Turcji na drodze akcesji do UE, jest ona gotowa do otwarcia dyskursu oraz widzi możliwość przystąpienia Turcji do UE. Jeżeli Turcja nie będzie spełniać warunków akcesji do UE, Malta zachowuje sobie prawo do cofnięcia w dowolnym czasie poparcia dla przystąpienia Turcji do UE.

Chorwacja^{3 4}

Rząd Malty jest zwolennikiem jak najszybszego przyjęcia Chorwacji do UE. Ministerstwa spraw zagranicznych Chorwacji i Malty współpracują regularnie w celu promowania kandydatury Chorwacji do członkostwa w UE. Tak więc, Malta uważa, że Chorwacja stanie się członkiem UE w następnej rundzie rozszerzenia. Taki rozwój wydarzeń będzie miał pozytywny wpływ na wzmocnienie stabilności w krajach Bałkanów oraz zwiększy wymiar śródziemnomorski Unii Europejskiej.

Chorwacja poczyniła wiele postępów w kilku kluczowych sprawach politycznych. Między innymi dokonała reform systemu sądownictwa oraz administracji publicznej. Istotne zmiany w kulturze prawnej były potrzebne, ponieważ Trybunał Konstytucyjny i parlament postępowały zgodnie z autorytarną koncepcją jednolitej władzy. To oznacza, że Chorwacja zmieniła kurs w kierunku wartości demokracji pluralistycznej.

Rząd Malty zauważa niedostatki reform w niektórych obszarach. Poważny problem dla chorwackiego rządu stanowi korupcja. Zadowalającym faktem jest intensyfikacja działań

³ Republic of Malta's Position on EU Enlargement, February 14, 2009, Presented by: Lydia Van Vleet
<http://jsis.washington.edu/euc//file/Malta%20Position%20Paper%20Enlargement.pdf>

⁴ <http://www.foreign.gov.mt/default.aspx?MDIS=21&NWID=1347>

chorwackiej instytucji antykorupcyjnej zwanej Urzędem do spraw Zwalczania Korupcji i Przestępczości Zorganizowanej (USKOK).

Istotną kwestią jest także poszanowanie praw mniejszości narodowych i etnicznych. Niepokojący jest problem z osądzeniem winnych zbrodni wojennych dokonanych w czasie konfliktu w rozpadającej się Jugosławii. Trudną kwestią jest także pozyskiwanie dokumentów przez Międzynarodowy Trybunał Karny dla byłej Jugosławii (ICTY).

Chorwacja od czasu złożenia wniosku akcesyjnego poczyniła znaczące postępy w procesie akcesji do UE. Mimo pewnych niedostatków Chorwackiej kandydatury Rząd Malty będzie popierał przystąpienie tego państwa do UE.

Ukraina⁵

Rządy Malty i Ukrainy są przekonane, że jest to w interesie obu państw, aby proces poprawy stosunków między Ukrainą i Unią Europejską postępował w dalszym ciągu.

Ukraina jeszcze ma wiele do zrobienia w walce z brakiem przejrzystości, niską odpowiedzialnością i korupcją w sektorze publicznym.

Ukraina dokonała znaczących reform w sądownictwie. Sędziowie zyskali większą niezależność, większa ilość wyroków wydawanych jest z zawieszeniem wykonalności, zniesiono karę śmierci oraz spadła liczba więźniów o więcej niż 20% w ciągu 15 lat.

Zdaniem Malty na Ukrainie nadal niezbędne są reformy ustrojowe. Konstytucja nie dość wyraźnie rozgranicza kompetencje Administracji Prezydenta i Rady Ministrów. Powoduje to, że oba te organy władzy centralnej prowadzą swoistą rywalizację, a zakresy ich władzy są porównywalne. Zadowolający jest fakt podjęcia kolejnych decyzji w sprawie reorganizacji struktury organów władz administracji publicznej na Ukrainie.

Malta z uznaniem przyjmuje deklarację prezydenta Ukrainy Wiktora Janukowycza o „bardziej intensywnych reformach i wzmacnianiu demokracji w kraju, a także dążeniu do integracji europejskiej, wraz ze współpracą z Rosją i Stanami Zjednoczonymi.”

Rząd Malty uznając istotny postęp Ukrainy w kluczowych reformach politycznych i gospodarczych, mających na celu wzmocnienie demokracji, stabilności i dobrobytu

⁵ <http://www.unian.net/eng/news/news-261081.html>

społeczeństwa ukraińskiego, wyraził potrzebę rozwijania stosunków Ukraina-UE w kierunku coraz większego zacieśniania kontaktów politycznych.

Mimo wielu niedostatków Ukraińskiej kandydatury Rząd Malty będzie popierał zbliżenie tego państwa do UE.